

Paľa, Milan

Paľa, Milan, houslista, violista, narozen 1. 8. 1982, Prešov.

V letech 1996–2000 studoval hru na housle na konzervatoři Jána Levoslava Bellu v Banské Bystrici u Petera Strenáčika. Následně pokračoval ve studiích na Hochschule für Musik und darstellende Kunst ve Vídni (2000–02) a poté v letech 2002–05 na JAMU v Brně ve třídě **doc. Františka Novotného**. Už během těchto studií získával mnohá ocenění a pozornost na mezinárodních soutěžích. Účastnil se rovněž mistrovských kurzů, konkrétně v **Zürichu** u Vladimira Spivakova (1998) a Jeana Guillou (1998–2005) nebo v soukromé třídě Semjona **Yaroshevicha** (2002), kde se seznamoval s ruskou školou Davida Oistracha.

Rozsah Paľova repertoáru je široký, vyhledávaný je však zejména pro interpretaci nové hudby. Premiéroval mnoho děl současných autorů (např. Marián Lejava, Christophe Sirodeau, Erki-Swen Tüür, Wolfgang Bauer atd.). Významný je rovněž jeho blízký vztah a spolupráce se skladateli jako Jevgenij Iršai, Jean Guillou nebo František Gregor Emmert, kteří mu složili množství skladeb na míru. Spolupráce právě s Jevgenijem Iršaiem Paľu velmi ovlivnila a změnila jeho přístup k současné hudbě, kterou se tak rozsáhle zabývá. Mezi nejvýznamnější interpretační působení v oblasti nové hudby v posledních letech patří např. účinkování na ISCM World New Music Days v roce 2013, 28. **Muzički Bienale Zagreb (2015)**, Hudební **forum** v Hradci Králové (2013), Melos-Ethos International Festival of Contemporary Music v Bratislavě nebo 29. **Muzički Bienale Zagreb v roce 2017**.

Jako sólista během své kariéry spolupracoval s významnými dirigenty, jako je např. Theodor Guschlbauer, Howard Arman, Alexander Cernusenko, Leoš Svárovský, Peter Gribanov, Jakub Hruša, Ondrej Lenárd, Marián Lejava a další. Má za sebou rovněž bohatou spolupráci s tělesy jako jsou Filharmonie Brno, Slovenská filharmonie, Ensemble Opera Diversa, Kyjevský rozhlasový orchestr, Symfonický orchestr Slovenského rozhlasu v Bratislavě, Doric Quartet, Petrohradský kongresový orchestr, Capella of St. Petersburg apod. Jako houslista se realizuje rovněž v komorní hudbě – aktivně působí v seskupeních Icarus Quartet a Ensemble Ricercata.

Milan Paľa je také autorem unikátního, rozsáhlého projektu nahrávek kompletní slovenské tvorby pro sólové housle *Violin solo 1–5*. Za tento počín získal na Slovensku několik ocenění: Cenu Ľudovíta Rajtera v roce 2014, Cenu ministra kultúry SR v roce 2014 a Cenu Frica Kafendu v roce 2015. V roce 2014 získal rovněž cenu Cenu Nadácie Tatra banky za umenie za nahrávku *Slovak Violin Concertos* ve spolupráci se Symfonickým orchestrem Slovenského rozhlasu pod vedením Mária Košika. V roce 2016 získal taktéž cenu Radio Heard Awards 2016 za kritikou vysoce hodnocenou nahrávku houslových koncertů Albana Berga a Karola Szymanowského ve spolupráci s Mariánem Lejavou a Symfonickým orchestrem Slovenského rozhlasu.

Hraje na italský nástroj z roku 1751 Stradivariho žáka Paola Falca z Cremony, který dostal darem již ve svém mládí.

Zcela unikátní je nástroj „Milanolo“ – pětistrunné housle vyrobené speciálně pro Milana Paľu, kombinující v sobě zvuk houslí a violy. Nástroj vznikl v roce 2013 v brněnském houslařském ateliéru Bursík z výjimečné spolupráce tří mistrů houslařů a houslisty mistrovsky ovládajícího hru jak na housle, tak na violu. Inspirací pro tento nástroj byl model Guarneri del Gesù, který houslaři přepracovali pro zvukové nároky pětistrunných houslí.

Diskografie

Szymanowski, Foerster, Bartók (Forza, 2000);

Omni Tempore (Hudobný fond, 2004);

Evgeny Irsai: Hard-Shabes (2004);

SOOZVUK (Hudobný fond, 2006);

Namah (Hudobný fond, 2008);

Milan Pala, Martin Kovarik & Jean Guillou (AGROS, 2008);

EUGEN SUCHOŇ – Piano & Violin Works (Pavlik Records, 2008);

Violin/Viola Concertos (Hudobný fond, 2010);

Violin Solo 1 – Milan Pala (Pavlik Records, 2010);

Violin Solo 2 – Milan Pala (Pavlik Records, 2010);

Violin Solo 3 – Milan Pala (Pavlik Records, 2011);

Violin Solo 4 – Milan Pala (Pavlik Records, 2012);

Violin Solo 5 – Milan Pala (Pavlik Records, 2013);

VENI ACADEMY: Rolling Tones | In zarter Bewegung (2013);

Slovak Violin Concertos (Hudobný fond, 2013);

VENI ACADEMY: Rolling Tones | In zarter Bewegung (Pavlik Records, 2013);

Evgeny Irshai – In the Space of Love (Hudobný fond, 2013);

Johannes Brahms – Violin Sonatas (Pavlik Records, 2014);

Ludwig van Beethoven – Violin Sonatas (Pavlik Records, 2015);

MILANOLO – Works for 5-Stringed Violin (Pavlik Records, 2016);

VIOLIN – Sonatas for Violin Solo (Pavlik Records, 2016);

Berg/Szymanowski – Violin Concertos (Pavlik Records, 2016);

Edvard Grieg – Violin Sonatas (Pavlik Records, 2017).

Literatura

<https://www.casopisharmonie.cz/rozhovory/milan-pala-enfent-terrible-solovych-housli.html>

<http://hc.sk/hudba/osobnost-detail/1247-milan-pala>

<http://www.milanpala.com/>

Dominika Volfová